

Dosarul nr.3ra-1521/18

Prima instanță: Judecătoria Comrat, judecător: V. Hrapacov

Instanța de apel: Curtea de Apel Comrat, judecători: L. Caraianu, A. Curdova, Ș. Starciuc

ÎNCHEIERE

05 decembrie 2018

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de
Justiție

în componența:

Președintele completului, judecătorul

Judecătorii

Oleg Sternioală

Iurie Bejenaru

Svetlana Filincova

examinând admisibilitatea recursului declarat de Adunarea Populară a Găgăuziei și a recursului declarat de Mariana Radu, în interesele Bașcanului Găgăuziei Irina Vlah,

în cauza civilă la cererea de chemare în judecată a Oficiului Teritorial Comrat al Cancelariei de Stat către Adunarea Populară a Găgăuziei și Bașcanul Găgăuziei, intervenienți accesorii Ministerul Finanțelor al Republicii Moldova și Serviciul Fiscal de Stat, cu privire la anularea Legii UTA Găgăuzia privind patenta de întreprinzător nr. 52-XXI/III din 29.09.2006,

împotriva deciziei din 31 mai 2018 a Curții de Apel Comrat, prin care a fost respins apelul declarat de Adunarea Populară a Găgăuziei și apelul Bașcanului Găgăuziei, fiind menținută hotărârea din 20 decembrie 2017 a Judecătoria Comrat de admitere a acțiunii,

constată:

La 08 august 2016, Oficiul Teritorial Comrat al Cancelariei de Stat a depus cerere de chemare în judecată împotriva Adunării Populare a Găgăuziei și Bașcanului Găgăuziei, intervenienți accesorii Ministerul Finanțelor al Republicii Moldova și Serviciul Fiscal de Stat, cu privire la anularea Legii UTA Găgăuzia privind patenta de întreprinzător nr. 52 din 29 septembrie 2006.

În motivarea acțiunii a indicat că, în rezultatul sesizării Ministerului Justiției al RM către Guvern și expediată în adresa Oficiului Teritorial Comrat al Cancelariei de Stat pentru examinare conform competenței, a efectuat verificarea legalității Legii UTA Găgăuzia privind patenta de întreprinzător nr. 52-XXI/III din 29.09.2006, fiind constată abateri de la legislația în vigoare. Ca urmare, a înaintat către pârâți un demers despre ilegalitatea acesteia, la care nu a primit niciun răspuns.

Actul normativ indicat în întregime reiterează Legea RM nr. 93 din 15.0.1998 cu privire la patenta de întreprinzător, însă extinde domeniul genurilor de activitate care pot fi desfășurate în baza patentelor, stabilește o altă plată pentru patentă,

precum și dreptul unor categorii de întreprinzători de a desfășura activitatea în baza acestor documente, însă fără plata contribuției de asigurări sociale de stat.

Analizând normele acestei legi, Oficiul a concluzionat că aceasta contravine legilor ierarhiei superioare și este emisă cu încălcarea competenței.

Cele menționate se atestă prin prisma prevederilor art. 77 alin. (1) din Legea privind actele normative ale Guvernului și a altor autorități ale administrației publice locale, potrivit cărora, actele autorităților UTA Găgăuzia nu pot contraveni actelor ierarhiei superioare, cât și din art. 2 din Legea RM nr. 344 din 23.12.1994, privind statutul juridic special al Găgăuziei, care determină că actele ierarhiei superioare în privința legilor locale sunt Constituția, legile organice și ordinare ale Parlamentului RM.

La fel, faptul că această lege contravine legilor ierarhiei superioare rezultă și din prevederile art. 16 al Constituției, art. 3 din Legea RM nr. 93 din 15.07.1998 cu privire la patenta de întreprinzător, art. 11 din Legea privind administrația publică locală, art. 2 din Legea nr. 780 din 27.12.2001 privind actele legislative.

În același timp, reclamantul a menționat că legislația în vigoare nu acordă nicio împuternicire Adunării Populare a Găgăuziei să adopte oricare lege locală în acest domeniu.

În baza celor expuse, reclamantul a solicitat anularea Legii UTA Găgăuzia privind patenta de întreprinzător nr. 52-XXI/III din 29.09.2006 ca fiind ilegală în fond, emisă cu încălcarea legii și a competenței.

Prin hotărârea din 20 decembrie 2017 a Judecătoriei Comrat, acțiunea a fost admisă și s-a anulat Legea UTA Găgăuzia cu privire la patenta de întreprinzător nr. 52-XXI/III din 29 septembrie 2006, ca ilegală în fond, fiind emisă cu încălcarea prevederilor legii și a competenței.

Prin decizia din 31 mai 2018 a Curții de Apel Comrat, au fost respinse apelurile declarate de Adunarea Populară a Găgăuziei și de Bașcanul Găgăuziei, și menținută hotărârea din 20 decembrie 2017 a Judecătoriei Comrat.

La 26 iulie 2018, Adunarea Populară a Găgăuziei a declarat recurs împotriva deciziei instanței de apel, solicitând admiterea recursului, casarea deciziei din 31 mai 2018 a Curții de Apel Comrat și a hotărârii din 20 decembrie 2017 a Judecătoriei Comrat, cu pronunțarea unei noi hotărâri de respingere a acțiunii.

În motivarea recursului a indicat că la judecarea cauzei instanța de apel eronat a aplicat și a interpretat prevederile normei materiale aplicabile litigiului.

La 02 august 2018, Mariana Radu, în interesele Bașcanului Găgăuziei Irina Vlah, a declarat recurs împotriva deciziei instanței de apel, solicitând admiterea recursului, casarea deciziei din 31 mai 2018 a Curții de Apel Comrat și a hotărârii din 20 decembrie 2017 a Judecătoriei Comrat, cu pronunțarea unei noi hotărâri de respingere a acțiunii.

În motivarea recursului a indicat că instanțele de judecată au examinat cauza fără a fi antrenat în proces Consiliul Executiv al Găgăuziei, astfel a fost emisă o hotărâre cu privire la drepturile persoanelor care nu au fost implicate în proces.

Totodată, a menționat că prevederile legii supuse analizei sunt conforme actelor ierarhiei superioare, or aceasta dublează întocmai prevederile Legii nr. 93 din 15.07.1998 privind patenta de întreprinzător, și acționează timp de 12 ani, iar în toată această perioadă nimeni nu a pus la îndoială legalitatea ei.

În conformitate cu art. 434 alin. (1) Cod de procedură civilă, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale.

Din materialele dosarului rezultă că decizia recurată a fost pronunțată la 31 mai 2018 și expediată pentru comunicare participanților la proces la 22 iunie 2018 (f. d. 171), fiind recepționată la 25.06.2018 (f. d. 175, 176). Astfel, se constată că recurenții s-au conformat prevederilor legale și au declarat recursul împotriva deciziei din 31 mai 2018 a Curții de Apel Comrat, în termen.

Examinând temeiurile invocate în cererile de recurs în raport cu materialele cauzei și prevederile legale, Completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră recursul declarat de către Adunarea Populară a Găgăuziei și recursul declarat de Mariana Radu, în interesele Bașcanului Găgăuziei Irina Vlah, neîntemeiate și care urmează a fi declarate inadmisibile, din considerentele ce urmează.

În conformitate cu art. 432 alin. (1) al Codului de procedură civilă, părțile și alți participanți la proces sunt în drept să declare recurs în cazul în care se invocă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural prevăzute de art. 432 alin. (2), (3) și (4) al Codului de procedură civilă.

În conformitate cu art. 433 lit. a) al Codului de procedură civilă, cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care recursul nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4) al Codului de procedură civilă.

În conformitate cu art. 440 alin. (1) al Codului de procedură civilă, în cazul în care se constată existența unuia din temeiurile prevăzute la art. 433, completul din 3 judecători decide în mod unanim, printr-o încheiere motivată irevocabilă, asupra inadmisibilității recursului. Încheierea se emite conform prevederilor art. 270 și nu conține nici o referire cu privire la fondul recursului.

Dat fiind faptul că temeiurile de declarare a recursului împotriva deciziei curții de apel, prin prisma prevederilor secțiunii a 2-a a capitolului XXXVIII al Codului de procedură civilă, sunt strict delimitate de art. 432, Completul reține că reieșind din prevederile art. 437 alin.(1) lit. f) al Codului de procedură civilă, în sarcina recurentului este impusă obligația delimitării esenței, temeiului și argumentării acelei/acelor încălcări esențiale și/sau a acelor circumstanțe ce indică la aplicarea eronată a normelor de drept material sau procedural, și care ar dicta necesitatea declarării recursului ca fiind admisibil.

În speță, însă criticile invocate de Adunarea Populară a Găgăuziei și Mariana Radu, în interesele Bașcanului Găgăuziei Irina Vlah, nu pot duce la admisibilitatea recursurilor, ori acestea nu pot fi reținute prin prisma art. 432 al Codului de procedură civilă, în condițiile în care se insistă în mod exclusiv asupra reaprecierii circumstanțelor cauzei, în detrimentul evidențierii ilegalității soluției instanței de apel.

Acest fapt denotă caracterul declarativ al recursurilor, fiind lipsite de esență, care evidențiază simplul fapt al dezacordului recurenților cu soluția dată de instanța de apel, precum și lipsa temeiurilor legale de declarare a recursului, având în vedere faptul că, rolul exclusiv al recursului este de a asigura efectuarea unui control de legalitate a deciziei atacate în baza temeiurilor legale de declarare a recursului strict prevăzute de art. 432 alin. (2), (3) și (4) al Codului de procedură civilă.

Or, nu este suficientă simpla expunere a circumstanțelor faptice ale cauzei, fiind necesară motivarea recursului cu indicarea amănunțită a motivelor de nelegalitate pe care se întemeiază, precum și dezvoltarea lor. Motivarea recursului înseamnă nu doar exprimarea nemulțumirii față de actul de dispoziție pronunțat în apel, ci expunerea tuturor motivelor pentru care, din punctul de vedere al părții, instanța a pronunțat o hotărâre neîntemeiată. Aderent, recursul nu se poate limita la o simplă indicare a textelor de lege, condiția legală a dezvoltării motivelor de recurs implicând determinarea greșelilor anume imputate instanței de apel, o minimă argumentare a criticii în fapt și în drept, precum și indicarea probelor pe care se bazează.

Abordarea recurențelor, în speță, însă evidențiază în mod clar dezacordul acestora cu soluția dată de instanța de apel, iar argumentele recursurilor nu permit identificarea omisiunilor sau erorilor care ar impune declararea recursurilor ca fiind admisibile.

Prin prisma jurisprudenței CtEDO, recursul trebuie să fie efectiv, adică să fie capabil să ofere îndreptarea situației prezentate în cerere, să posede puterea de a îndrepta în mod direct starea de lucruri, trăsătură distinctivă care nu este evidențiată în cererea de recurs depusă de către Adunarea Populară a Găgăuziei și în recursul declarat de Mariana Radu, în interesele Bașcanului Găgăuziei Irina Vlah.

Astfel, Completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție constată lipsa temeiurilor care ar dicta necesitatea declarării recursurilor ca fiind admisibile.

În conformitate cu art. 270, 431 alin. (2), art. 433 lit. a) și art. 440 alin. (1) ale Codului de procedură civilă, Completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

d i s p u n e:

Se consideră inadmisibile recursul declarat de către Adunarea Populară a Găgăuziei și recursul declarat de Mariana Radu, în interesele Bașcanului Găgăuziei Irina Vlah.

Încheierea este irevocabilă.

Președintele completului, judecătorul

Oleg Sternioală

Judecătorii

Iurie Bejenaru

Svetlana Filincova